

УДК 001.891 (075.8)

БРЕЙСТРОМІНГ: КРЕАТИВНЕ МИСЛИННЯ І ГЕНЕРАЦІЯ ІДЕЙ

Нор Р.Б., здобувач вищої освіти гр. М 4/1

Науковий керівник асистент Баранова О.В

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація

Проаналізовано метод «мозкової атаки» (брейнстромінг) при рішенні інженерних задач. Представлена схема підготовки «мозкової атаки» (брейнстормінг) з урахуванням особливостей поведінки керівників, формування креативної групи, процедура «мозкової атаки» та розглянуто її етапи, висновки двох варіантів та чотири етапи успішного «брейнстормінгу».

Annotation

The method of "brain attack" (brainstorming) in the decision of engineering tasks is analyzed. The scheme of training "brain attack" (brainstorming) is presented taking into account the peculiarities of the behavior of managers, the

formation of a creative group, the procedure of "brain attack" and examines its stages, the conclusions of the two options and the four stages of a successful "brainstorm".

Одним з методів творчого пошуку інженерних і стратегічних рішень виступає «мозкова атака» (брейнстормінг). Ця групова процедура мислення є одним з кращих засобів отримання від групи осіб максимальної кількості ідей за короткий проміжок часу. Ось схема, складена з урахуванням особливостей поведінки наших керівників.

1. Підготовка

Вибір проблеми та опрацювання її шляхом індивідуальних реактивних прийомів. наприклад:

проблема - «як досягти успіху в певній галузі?»;

вибір головного шляху вирішення висунутої проблеми;

тестування всіх шляхів, що з'являються в полі свідомості.

Така підготовча робота дає можливість інженеру оцінити суть проблеми і зробити висновки про головні напрямки групової роботи.

2. Формування креативної групи

Найбільший успіх «мозкової атаки» буде забезпечений при дотриманні наступних умов:

група повинна складатися приблизно з 10 осіб;

соціальний статус учасників повинен бути приблизно рівним;

в групі повинно бути всього лише кілька людей, що знаються на розглянутій проблемі, щоб надати повний простір уяві учасників. Особи, що володіють спеціальними знаннями, занадто вправні в тій чи іншій справі, - небажані. Їхнє прагнення осмислювати висловлювані ідеї відповідно до наявного досвіду може сковувати уяву інших учасників;

обговорення проблеми повинне проходити в комфортній і невимушеній обстановці. Учасники повинні бути в стані релаксації. Крісла повинні бути розташовані по колу. Стіл не обов'язковий. Необхідно мати дві-три класні дошки;

керівник повинен бути головним. Йому слід утримуватися від тиску на учасників;

у групі призначаються секретарі-спостерігачі, які фіксують висловлювання і поведінку ораторів.

3. Процедура «мозкової атаки»

Тут виділяються 3 етапи:

Вступ. Триває до 15 хвилин. Ведучий говорить про сутність методу, роз'яснює правила дій учасників. Оголошує проблему. Проблеми записуються на дошці. Ведучий пояснює причину висування обраної теми, потім просить учасників запропонувати свої варіанти формулювань, які також записуються на дошці.

Генерація ідей. Учасники дискусії у вільній формі висловлюють свої ідеї, які фіксуються на дошці. Як тільки відбувається затримка з висуванням нових ідей, ведучий просить учасників поміркувати над проблемою,

подивитися на дошку. Після паузи зазвичай з'являються нові ідеї. Якщо цього не відбувається, то ведучий видає бланки з питаннями, відповіді на які породжують нові ідеї.

Питання: «Яким чином скорочуються витрати виробництва?», «Де криються резерви конкурентоспроможності?», «Яка політика керівництва з питання заробітної плати?» та інш.

4. Висновки

Тут може бути 2 варіанти:

Класичний варіант. Ведучий дякує учасникам за пророблену роботу і повідомляє, що висловлені ідеї будуть доведені до відома фахівців, здатних оцінити їх з точки зору застосування на практиці. Якщо в учасників брейнстормінгу виникнуть нові ідеї, то вони можуть передати їх у письмовому вигляді керівнику дискусії. Як видно, це не найкраща процедура завершення «мозкової атаки». У зв'язку з цим практикуються й інші варіанти заключної частини зустрічі.

Полегшений варіант. Оцінка ідей здійснюється самими учасниками брейнстормінгу. Тут використовуються різні прийоми:

Учасники дискусії розробляють критерії оцінки ідей. Ці критерії випишуються на дошці, розташовуючись за ступенем важливості.

Висунуті ідеї групуються по відповідних підставах, які розрізняються змістом ідей.

Визначається найбільш перспективна група ідей. Кожна ідея в цій групі оцінюється відповідно до критеріїв оцінки.

Тестування ідей методом «від протилежного»: «Яким чином провалиться дана ідея, якщо її реалізувати?»

Визначаються найбільш «дикі» ідеї, які намагаються переробити в реалізовані.

Кожен учасник ніби знову проробляє «мозкову атаку» для себе особисто, створюючи на основі вже зафіксованих ідей, щось нове.

Група вибирає найбільш цінні ідеї, розташовує їх за ступенем важливості і пропонує для впровадження в практику.

Поширення цінних ідей про те, як досягти успіху на ринку за сферами виробництва: планування і прогнозування; маркетинг; оперативне управління виробництвом; управління персоналом.

Етапи успішного «брейнстормінгу»

Їх всього чотири:

Підготовка до «мозкового штурму»;

Проведення «мозкового штурму»;

Запис ідей;

Селекція обраних ідей.

1. Підготовка організатора до брейнстормінгу складається:

у вивченні проблеми і виокремленні технічного, організаційного або економічного протиріччя, що заважає впровадженню відомих рішень;

в чіткому формулюванні мети атаки (новий вид продукції, нова технологія, новий вихідний матеріал, сфера застосування та інш.);

у підготовці попередніх варіантів вирішення;
у підборі учасників (різних фахівців).

2. Проведення атаки:

розкутість внутрішнього контролю людини;
створення доброзичливої і вільної атмосфери;
заборона критики висунутих ідей;
спонукання до висунення оригінальних ідей;
запис усіх пропозицій в наочному вигляді.

3. Запис ідей:

наочний запис на дошці під час атаки;
запис на аудіо-носій;
збереження для подальшої селекції.

4. Селекція вироблених ідей:

перше угруповання за ознакою: приємним - неприємним;
друге угруповання за ознаками: а) реалізуються; б) важкореалізовані; в)
не реалізуються (заборона фізичних, моральних, правових, економічних
законів);

з нездійснених вибрати божевільні та оригінальні - в них знаходяться
раціональні зерна і переносяться на реалізовані або важкореалізовані;

можливість продовження «мозкової атаки» з новою проблемою, що
виявилася в ході попередньої наради.

Література:

1. Строїтелев І.О. Основи науково-технічної творчості / І.О. Строїтелев, В.В. Лебедев, І.Ф. Червоний. – Запоріжжя: Видавництво Запорізької державної інженерної академії, 2008. – 132 с.

2. Ростовський В.С. Основи наукових досліджень і технічної творчості: підручник / В.С. Ростоцький, Н.В. Дібрівська. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 96 с.

3. Косіюк М.М. Основи науково-технічної творчості: навч. посібник / М.М. Косіюк, Г.П. Черменський. – Хмельницький: Поділля. – 1998. – 451 с.